

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA
SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁSOK FŐOSZTÁLYA

Tájékoztató

a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, valamint az e törvényhez kapcsolódó végrehajtási rendeletek szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat érintő, 2022. évi módosításairól

A jogalkalmazás megkönnyítése érdekében tárcánk összefoglaló tájékoztatót kíván nyújtani a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), valamint az e törvényhez kapcsolódó végrehajtási rendeletek szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat érintő, 2022. évi változásairól.

Az Szt. módosítását az egyes egészségügyi, egészségbiztosítási és gyógyszerészeti tárgyú, valamint kapcsolódó törvények jogharmonizációs és egyéb célú módosításáról szóló 2021. évi CXXIX. törvény tartalmazza, amely a Magyar Közlöny 2021. december 8-i, 224. számában jelent meg.

A végrehajtási rendeletek módosítását az alábbi rendeletek tartalmazzák:

- a Kormány 646/2021. (XI. 30.) Korm. rendelete a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet bölcsődében foglalkoztatottak béremelésével összefüggő módosításáról, amely a Magyar Közlöny 2021. november 30-i, 217. számában jelent meg;
- a Kormány 744/2021. (XII. 21.) Korm. rendelete egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról, amely a Magyar Közlöny 2021. december 21-i, 236. számában jelent meg;
- a Kormány 11/2022. (I. 14.) Korm. rendelete az egyházi és nem állami fenntartású szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok állami támogatásáról szóló 489/2013. (XII. 18.) Korm. rendelet módosításáról, amely Magyar Közlöny 2022. január 14-i, 5. számában jelent meg;
- az emberi erőforrások minisztere 62/2021. (XII. 29.) EMMI rendelete egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról, amely a Magyar Közlöny 2021. december 29-i, 245. számában jelent meg.

A tájékoztató a jelentősebb módosításokat ismerteti.

I. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosítása

Az Szt. 2016. december 22. napján hatályba lépett módosítása előírta, hogy átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény – az éjjeli menedékhely és a hajléktalan személyek átmeneti szállása

kivételével – 2022. december 31-éig működhet. E rendelkezés hatályon kívül helyezésre került, így a fenntartókat a módosítás eredményeképpen az átalakulási kötelezettség nem terheli, további eljárási lépésekre nincs szükség.

Annak érdekében, hogy azon intézményeket, melyek átalakulása folyamatban van, és azt meg is kívánják valósítani, ne érje hátrány, átmeneti szabályként meghatározásra került, hogy az átalakulást megelőzően befogadott férőhelyszámuk erejéig a törvény erejénél fogva befogadottnak minősülnek.

„138. § (4) Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény - az éjjeli menedékhely és a hajléktalan személyek átmeneti szállása kivételével - 2022. december 31-éig működhet. Az e szabály alapján, az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2016. évi CLXVI. törvény hatálybalépését követően átalakuló átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények az átalakulást megelőzően befogadott férőhelyszámuk erejéig a finanszírozási rendszerbe az átalakulást követően is befogadottnak minősülnek a törvény erejénél fogva.”

Hatálytalan 2022.01.01-től

„140. § Azon átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény - az éjjeli menedékhely és a hajléktalan személyek átmeneti szállása kivételével -, amelynek átalakulása a 2021. december 31-én hatályos 138. § (4) bekezdése alapján az egyes egészségügyi, egészségbiztosítási és gyógyszerészeti tárgyú, valamint kapcsolódó törvények jogharmonizációs és egyéb célú módosításáról szóló 2021. évi CXXIX. törvény hatálybalépésekor folyamatban van, az átalakulást megelőzően befogadott férőhelyszáma erejéig a finanszírozási rendszerbe az átalakulást követően is befogadottnak minősül.” (hatályos: 2022.01.01-től)

II. Kormányrendeletek

1. A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kjtvrh.) módosítása

1.1. A Kormány döntött a szociális területen dolgozók bérének emeléséről, így a Kjtvrh. módosítása a szociális és gyermekvédelmi, gyermekjóléti ágazatban dolgozók béremeléséhez szükséges jogszabályi rendelkezéseket tartalmazza. A Kjtvrh. 5. mellékletében módosult a szociális ágazati összevont pótlék összege.

1.2. A Szt. és a Gyvt. 2022. január 1-jétől hatályos módosítása szerint a kijelölt család- és gyermekjóléti központokban – országosan összesen 42 fő – fogyatékosügyei tanácsadó dolgozik. A módosításnak megfelelően szükségessé vált a Kjtvrh. 2. számú melléklet „Ágazatspecifikus munkakörök család-, gyermek- és ifjúságvédelmi területen” elnevezésű táblázatának kiegészítése az új munkakörrel és az ehhez kapcsolódó „F”-„J” fizetési osztályokkal, mivel e munkakör csak felsőfokú végzettséggel tölthető be.

„A Kjtvrh. 2. számú melléklet II. „Ágazatspecifikus munkakörök család-, gyermek- és ifjúságvédelmi területen” pontjában foglalt táblázat 1. pontja a következő sorral egészül ki:

(Megnevezés)	Fizetési osztályok										
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	

1.	Család-, gyermek- és ifjúságvédelmi szolgáltatás, javítóintézeti nevelés keretében az ellátottak gyógyítását, ápolását, foglalkoztatását, fejlesztését, ellátását, gondozását, szociális segítségét közvetlenül szolgáló egyetemi, főiskolai végzettséghez kötött munkakörök)										
----	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

”	fogyatékoságügyi tanácsadó					*	*	*	*	*
---	----------------------------	--	--	--	--	---	---	---	---	---

”

(hatályos: 2022.01.01-től)

2. Az egyházi és nem állami fenntartású szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok állami támogatásáról szóló 489/2013. (XII. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) módosítása

A 2022. évi minimálbér és garantált bérminimum emelés a korábbi évekhez hasonlóan komoly hatással volt a szociális ágazatban foglalkoztatottak bérére. A Kormány a szociális fenntartók tekintetében a minimálbér, garantált bérminimum emeléséből adódó bértöbblet kifizetéséhez kiegészítő támogatást nyújt. A kiegészítő támogatásra a fenntartók az általuk nyújtott szolgáltatások után a Rendelet mellékletében meghatározott mértékben válnak jogosulttá. A fenntartók a kiegészítő támogatás 2022. január-február hónapokra jutó időarányos részét 2022. február 10-ig egy összegben, ezt követően – 2022. március-december hónapokra jutó időarányos részét – havonta, havi egyenlő részletekben kapják meg.

A 2022. évi bérkompensáció fajlagos összegeit a Rendelet 4. melléklete tartalmazza.

„9/D. A 2022. évi bérintézkedésekhez kapcsolódó támogatás

29/C. § (1) 2022. január-december hónapokra a 2022. évi minimálbér és garantált bérminimum kompenzációja, a bölcsőde, mini bölcsőde esetében a minimálbér és garantált bérminimum emelés mellett a 20%-os béremelés ellentételezése céljából kiegészítő támogatásra (a továbbiakban: 2022. évi bérkompensáció) az a fenntartó jogosult, amelynek a 2022. évre a 4. melléklet szerinti szolgáltatás után a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény (a továbbiakban: Kvtv4.) alapján támogatást állapítottak meg.

(2) A 2022. évi bérkompensáció alapja az az ellátotti létszám, férőhelyszám vagy feladategység, amely után a jogosultsági időszakra a fenntartónak a támogatást megállapították. Az e rendelet szerinti pótigény és lemondás esetén a 2022. évi bérkompensáció is a támogatás módosult alapja után jár.

(3) A 2022. évi bérkompensáció fajlagos összegeit a 4. melléklet határozza meg. A személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi közfeladatot ellátó intézményt, szolgáltatót fenntartó gazdasági társaságot - ide nem értve a nonprofit gazdasági társaságot - és egyéni vállalkozót a 4. melléklet szerinti támogatás 30%-ának megfelelő támogatás illeti meg.

(4) A 2022. évi bérkompensáció után nem jár egyházi kiegészítő támogatás.

(5) Azon jogcímeknél, amelyeknél a Kvtv4. 9. melléklete az ott meghatározott esetekben eltérő mértékű (eltérő arányban meghatározott) támogatást állapít meg, azt a 4. melléklet szerinti bérkompenzációs támogatásra is alkalmazni kell.

(6) Az igazgatóság a 2022. évi bérkompenzációt hivatalból állapítja meg.

(7) Az igazgatóság a 2022. évi bérkompenzáció

a) 2022. január-február hónapokra jutó időarányos részét 2022. február 10-éig egy összegben,

b) 2022. március-december hónapokra jutó időarányos részét havonta, havi egyenlő részletekben

folyósítja, kivéve, ha a bérkompenzációról a fenntartó az igazgatósághoz intézett írásbeli nyilatkozatával lemondott.

(8) A 2022. évi bérkompenzáció

a) felhasználására a jogosultság alapjául szolgáló támogatásra vonatkozó, a Kvtv4. 2. és 9. mellékletében meghatározott szabályokat,

b) elszámolására, ellenőrzésére és visszafizetésére e rendelet szabályait kell alkalmazni.

(9) A szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás, az utcai szociális munka és a Biztos Kezdet Gyerekházak esetében a bérkompenzáció biztosítására a támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően került sor.”

(hatályos: 2022. 01.17-től)

3. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Sznyr.) módosítása

3.1. Az Sznyr. 29. § (1) bekezdése értelmében adtmódosítás – jogszabályban meghatározott kivételekkel – szociális szolgáltatás és gyermekjóléti szolgáltató tevékenység esetén, naptári negyedévenként és engedélyesenként egyszer, gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység esetén, naptári hónaponként és engedélyesenként egyszer kérelmezhető a működést engedélyező szervtől. A szociális szolgáltatások adtmódosításának negyedéves időkorláthoz kötését előíró szabályozás a támogatott lakhatást biztosító intézmények szempontjából – különösen a gyors reakciókat igénylő bérelt ingatlanokat kezelő szolgáltatóknál – jelentősen megnehezítette a szolgáltatók folyamatos bővülését és az engedélyezési folyamatot, így indokoltá vált a gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységhez hasonlóan a lehetőséget naptári hónaponként megadni.

„29. § (1) Adtmódosítás - a (2)-(4) bekezdésben meghatározott kivételekkel - támogatott lakhatás és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység esetén naptári hónaponként és engedélyesenként egyszer, egyéb szociális szolgáltatás és gyermekjóléti szolgáltató tevékenység esetén naptári negyedévenként és engedélyesenként egyszer kérelmezhető.”
(hatályos: 2022. 01.01-től)

3.2. Az emberi erőforrások minisztere által lefolytatandó, a finanszírozási rendszerbe való befogadásra irányuló szakhatósági eljárás immár sok éves tapasztalatai azt mutatták, hogy a befogadáshoz való hozzájárulásokat tartalmazó előzetes szakhatósági állásfoglalások – az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) főszabály szerinti – 1 éves felhasználhatósági ideje alatt az intézményi ellátások létesítésére, bővítésére irányuló beruházások nagy többsége nem készült el. Az Ákr. 57. §-a megengedi, hogy az általános 1 éves időtartamot törvény vagy kormányrendelet másként állapítsa meg. Az Sznyr. módosításával, az 1 éves elfogadhatósági időtartam 2 évre való meghosszabbításával a

fenntartók számára kiszámíthatóbbá és biztosabbá válik a szolgáltatásnyújtás tervezése, valamint ügyfélbarát módon a fenntartók, emellett a szakhatóság ügyterhe is csökkenni fog.

Az új szabályt a 2021. évben kiadott szakhatósági állásfoglalásokra is alkalmazni kell.

„19/A. § (6) A befogadás során kiadott előzetes szakhatósági hozzájárulás a kiadásának időpontjától számított két évig csatolható be az engedélyes bejegyzése és az adatmódosítás iránti kérelemhez.” (hatályos: 2022. 01.01-től)

„50/E. § Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 744/2021. (XII. 21.) Korm. rendelettel megállapított 19/A. § (6) bekezdését a 2021. évben kiadott szakhatósági állásfoglalásokra is alkalmazni kell.” (hatályos: 2022. 01.01-től)

3.3. A befogadás érdekében a naptári évre vonatkozó kapacitást a miniszter minden év január 15-ig, illetve az év közben bekövetkező változást és az adott évre még rendelkezésre álló kapacitást a változás hónapjának utolsó napjáig közzéteszi a Szociális Ágazati Portálon és a minisztérium honlapján. Az év közben esetlegesen szükségessé váló soron kívüli kapacitás kiírására vonatkozó miniszteri jogkör egyértelműsítéséhez indokoltá vált az Sznyr. pontosítása.

„19/A. § (1) A befogadás érdekében a miniszter minden év január 15-éig a Szociális Ágazati Portálon és a miniszter által vezetett minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) honlapján közzéteszi a naptári évre vonatkozó kapacitást. Ha a miniszter a kapacitás évközi emeléséről dönt, a megemelt kapacitást soron kívül teszi közzé. Ha a miniszter a közzétett kapacitás alapján befogadásról dönt, a még rendelkezésre álló kapacitást a befogadás hónapjának utolsó napjáig teszi közzé.” (hatályos: 2022.01.01-től)

III. Miniszteri rendeletek

1. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NMr.) módosítása

1.1. A Szt. és a Gyvt. 2020. évben elfogadott, 2022. január 1-jétől hatályos módosítása szerint a kijelölt család- és gyermekjóléti központokban fogyatékosügyei tanácsadók működnek, miután európai uniós projekt keretében lezajlott a modellezés. Az új munkakör betöltéséhez speciális tudást adó végzettség nem került meghatározásra, azonban a feladat végzéséhez szükséges ismereteket tartalmazó képzés tematikája, módszertana kidolgozásra került.

Fentiek alapján szükségessé vált az NMr. kiegészítése a fogyatékosügyei tanácsadók kötelező szakmai képzésének előírásával. Az újonnan felveendő fogyatékosügyei tanácsadóknak a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított két éven belül kell elvégezniük a képzést.

Mentesülnek a képzési kötelezettség alól azok a személyek, akik sikeresen elvégezték az EFOP-1.9.2-VEKOP-16-2016-00001 azonosító számú, „*MONTÁZS PROJEKT - A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése*” elnevezésű program keretében szervezett képzést.

„27/B. § (1) A fogyatékosügyei tanácsadónak - a (2) bekezdés szerinti kivétellel - a foglalkoztatása kezdő időpontjától számított két éven belül el kell végeznie a fogyatékosügyei tanácsadói képzést.

(2) Nem kell elvégezni a fogyatékosügyei tanácsadó képzést annak, aki sikeresen elvégezte az EFOP-1.9.2-VEKOP-16-2016-00001 azonosító számú, „MONTÁZS PROJEKT - A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése” című projekt keretében szervezett képzést.” (hatályos: 2022.01.01-től)

1.2. Az Országos Képzési Jegyzékre épülő szakképesítési struktúra kivezetésre került, és a 2020/2021. tanévtől átalakult az iskolai rendszerű szakképzés szerkezete, amelynek megfelelően szükséges a gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményekben foglalkoztatottnak az adott munkakör betöltéséhez szükséges képzési minimum-előírásai pontosítása, új képzések felvétele. Új képzésként felvételre került a gyermek- és ifjúsági felügyelő, kisgyermekgondozó és nevelő, szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens, szociális és rehabilitációs szakgondozó, szociális és mentálhigiénés szakgondozó, pedagógiai munkatárs (pedagógiai asszisztens), pedagógiai munkatárs (gyógypedagógiai asszisztens), valamint általános ápoló.

Az NMr. 2020. március 9-én hatályba lépett módosításának egyik célja a szakmai képzések elismeréséről szóló 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek, valamint a külföldi bizonyítványok és képzések elismeréséről szóló 2001. évi C. törvénynek való megfelelés volt. Ekkor történt meg az NMr. 2. számú mellékletébe foglalt munkaköröknek szakmacsoportokba történő besorolása. 2022. január 1-jétől a fogyatékosügyei tanácsadó munkakör a „Szociális és gyermekjóléti segítő szakember szakmacsoportba” került besorolásra.

„3. § (5c) A gyermekjóléti alapellátás nem vezetői munkakörei közül (...)

c) a Szociális és gyermekjóléti segítő szakember szakmacsoportba tartozó munkakörök:

ca) esetmenedzser,

cb) szociális diagnózist készítő esetmenedzser,

cc) óvodai és iskolai szociális segítő,

cd) szociális asszisztens,

ce) szaktanácsadó,

cf) koordinátor,

cg) nevelő,

ch) gyermekvédelmi asszisztens,

ci) gyermekvédelmi ügyintéző,

cj) növendékügyi előadó,

ck) *fogyatékosügyei tanácsadó.*”

(hatályos: 2022. 01.01-től)

2. A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet módosítása

Az átmeneti ellátást nyújtó intézmények tartós bentlakást nyújtó intézménnyé történő átalakulási kötelezettségére vonatkozó Szt. szabály 2022. január 1-jével hatályát veszítette. Az SzCsM rendelet az átalakulási kötelezettséghez kapcsolódóan felkészülési időt biztosított a nem állami fenntartóknak a tartós bentlakásos ellátást nyújtó intézmények ellátási helyéül szolgáló

ingatlan tulajdonjogának megszerzéséhez, mivel átmeneti ellátást nyújtó intézmények számára nem volt előírás a tulajdonjog. E szabályt az átalakulási kötelezettség megszüntetését követően is indokolt fenntartani a már átalakult vagy a folyamatban lévő átalakulások miatt.

„2/C. § (4) Az Szt. 2021. december 31-én hatályos 138. § (4) bekezdése szerint átalakuló átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény az (1) bekezdés szerinti feltétel teljesítése alól 2023. január 1-jéig felmentést kap.” (hatályos: 2022.01.01.-től)

3. A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet (a továbbiakban: 1/2000. SzCsM rendelet) módosítása

3.1. A támogatott lakhatás kiskorú személyek számára szintén a komplex szükségletfelmérés eredménye alapján biztosítható. A komplex szükségletfelmérést az igénybevevőnek a szolgáltatást megalapozó körülményeiben történt változás esetén, de legkésőbb az első szükségletfelmérés időpontját követő másfél év múlva, ezt követően pedig legalább háromévente meg kellett ismételni. A gyermek és a szülő komplex szükségletfelmérésére eltérő időpontban is sor kerülhetett, amit gyakorlati okok miatt indokoltá vált összehangolni.

„110/B. § (1a) Ha az Szt. 75. § (1a) bekezdése szerinti gyermek újszülött, az első komplex szükségletfelmérést a születését követő három hónapon belül el kell végezni.
(1b) Az Szt. 75. § (1a) bekezdése szerinti gyermek komplex szükségletfelmérését a szülő komplex szükségletfelmérésével azonos időpontban vagy a gyermeknek a szolgáltatást megalapozó körülményeiben történt változás esetén kell megismételni.”
(hatályos: 2022.01.01-től)

3.2. Támogatott lakhatás esetében egy lakószobában vagy lakásban legfeljebb két személy helyezhető el. A létszámkorlátozásra vonatkozó előírás nem adott rugalmas keretet arra az esetre, ha az ellátottnak gyermeke születik. A szülők és gyermekük együttes elhelyezésére vonatkozó igényt szem előtt tartva, szükségessé vált a jogszabály szövegének módosítása azzal, hogy az ellátott személy kiskorú gyermekét, gyermekeit nem kell figyelembe venni az elhelyezhető személyek létszámába, azonban az együttes elhelyezés esetén az 1/2000. SzCsM rendeletben meghatározott minimum alapterületet továbbra is biztosítani kell.

„110/E § (3) Az Szt. 75. § (5) bekezdés a) és b) pontja szerinti esetben egy lakószobában, az Szt. 75. § (5) bekezdés c) pontja szerinti esetben egy lakásban legfeljebb két személy, valamint - az (1b) bekezdésben foglaltak figyelembevételével - a támogatott lakhatást igénybe vevő személy gyermeke helyezhető el.” (hatályos: 2022.01.01-től)

3.3. Magyarországon 99 utcai szociális munkát ellátó szolgálat és 7 regionális diszpécshívószolgálat működik. Az utcai szociális munkát ellátó szolgálatok tevékenységüket a jogszabályban meghatározottak szerint napi nyolc órában végzik, amelynek egy része a téli krízisidőszakban 18 és 22 óra közötti időszakokra kell, hogy essen. E szolgáltatási időszakon túl is előfordulhatnak olyan, azonnali beavatkozást igénylő, az életet veszélyeztető esetek, amelyek halasztása nem megengedhető. Ennek érdekében az Emberi Erőforrások Minisztere a Hajléktalanokért Közalapítványon keresztül pályázati lehetőséget biztosított megyei krízisautó szolgálatok működtetésére a konvergencia régiókban, míg a Közép-Magyarország régióban a területileg illetékes diszpécshívószolgálat szervezte meg ezt az ellátási formát. A krízisautó szolgáltatás korábban nem jogszabály által kötelezően előírt tevékenység volt, így annak országos lefedettsége évről évre nem volt megoldott. A feladat ellátásának a regionális

diszpécsterszolgálatokhoz történő rendelkezésével, valamint a regionális diszpécsterszolgálatok feladatainak bővítésével és működésük optimalizálásával a téli krízisidőszakban folyamatosan, az ország egész területén kiszámítható módon biztosítani lehet a krízisautó szolgáltatást. A felkészülési idő érdekében az új szabályozás hatályba lépett, azonban csak a 2022/2023-as téli krízisidőszakban kell először alkalmazni.

„**104/B. §** (2a) Téli krízisidőszakban - a (2) bekezdésben foglaltakon túl - a diszpécsterszolgálat
a) biztosítja, hogy az utcai szociális munkát végző szolgálatok működési idején túl az illetékességi területén működő krízisautó szolgáltatás folyamatosan biztosított legyen, és két órán belül a bejelentés helyszínére eljusson,
b) fogadja a konvergencia régiókban - amennyiben más, a krízishelyzetet kezelő szociális szolgáltató az adott ellátási területen nem működik, vagy működési idejére tekintettel bevonása nem lehetséges - a fűtetlen ingatlanokban, testi épséget, egészséget veszélyeztető lakhatási körülmények között élő, kritikus helyzetbe került emberekre vonatkozó bejelentéseket,
c) összehangolja az illetékességi területén működő krízisautó szolgálatok tevékenységét, és
d) napi kapcsolatot tart az illetékességi területéhez tartozó család- és gyermekjóléti központtal és szolgáltattal.

(2b) A (2a) bekezdés *a)* pontja szerinti feladatot a diszpécsterszolgálat krízisautó szolgáltatás fenntartásával, krízisautó szolgáltatást működtető utcai szociális munkát végző szolgálatok megbízásával vagy az illetékességi területén működő krízisautó szolgálat tevékenységnek irányításával biztosítja.” (hatályos: 2022. 01.01-től)

3.4. A módosítás lehetővé teszi, hogy a falu- és tanyagondnoki képzésre ne csak az a személy nyerhessen beiskolázást, aki falu- és tanyagondnoki munkakörben dolgozik, hanem olyan személy is, aki az adott településen a fenntartó önkormányzat alkalmazásában áll szolgáltatónál, intézménynél vagy a polgármesteri hivatalban, ezzel biztosítva a falu- és tanyagondnokok eseti, szakszerű helyettesítését.

„**39. §** (5a) A falu- és tanyagondnoki alapképzésre a falu- és tanyagondnok munkáltatója az (5) bekezdésben meghatározott személyeken túl a fenntartó települési önkormányzat vagy társulás fenntartásában működő szolgáltatónál, intézménynél más munkakörben vagy a fenntartó települési önkormányzat, társulás esetében a társuláshoz tartozó települések önkormányzatainak polgármesteri hivatalában vagy a közös önkormányzati hivatalban foglalkoztatott személyt is bejelenthet.” (hatályos: 2022.01.01-től)

3.5. A munkakör betöltéséhez szükséges képesítési előírások alól – ide nem értve a vezető beosztású, megbízású vagy munkakörű, valamint a szakápolási központban szakápolást végző személyeket – a munkáltatói jogkör gyakorlója határozott időre, de legfeljebb öt évre, házi segítségnyújtás esetén két évre felmentést adhatott. A szakterületről érkezett jelzések szerint házi segítségnyújtás esetén indokoltá vált a két éves felmentési időtartam meghosszabbítása egy évvel. Abban az esetben ugyanis, ha a foglalkoztatott vállalta a szükséges képesítés megszerzését, azonban a képesítési előírás alóli felmentés kezdő időpontjában a képzést nem tudta megkezdeni, a korábban irányadó maximum felmentési idő nem volt elegendő a képzés elvégzésére (pl.: ha a foglalkoztatott januárban létesít jogviszonyt, a felmentés időtartama innen datálódik, de a képzés csak szeptemberben kezdődik). A munkavállalói és munkáltatói érdekek szem előtt tartása, valamint annak érdekében, hogy a képesítés megszerzése a képesítés alóli felmentési időn belül teljesíthető legyen, a módosítás a megadható felmentés idejét három évre emelte. Ez a lehetőség azok számára is fennáll, akik a felmentésüket az új szabály hatálybalépése előtt kapták meg, de az időtartamba a hatálybalépés előtti felmentési idő is beleszámít. Beépítésre került továbbá, hogy a felmentési idő hosszabbítására nincs lehetőség.

„6. § (5) A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményben foglalkoztatottaknak az adott munkakör betöltéséhez szükséges képesítési minimumelőírásait a 3. számú melléklet tartalmazza. A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás képesítési minimumelőírásait a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 2. számú melléklete tartalmazza. A munkakör betöltéséhez szükséges képesítési előírások alól - ide nem értve a vezető beosztású, megbízású vagy munkakörű, valamint a szakápolási központban szakápolást végző személyeket - a munkáltatói jogkör gyakorlója határozott időre, de legfeljebb öt évre, házi segítségnyújtás esetén három évre felmentést adhat, ha

a) a munkakört betölteni kívánó személy a képesítés megszerzése érdekében már szakirányú oktatásban vesz részt,

b) az adott munkakör betöltésére nem áll rendelkezésre a képesítési előírásoknak megfelelő személy, és a munkakört betölteni kívánó személy vállalja a szükséges szakirányú képesítés megszerzését, vagy

c) családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás esetén a munkavállaló az előírt végzettséget a nyelvvizsga hiánya miatt nem szerezte meg,

azzal, hogy a felmentés időtartama nem hosszabbítható meg.” (hatályos: 2022.01.01-től)

„126. § Annak a házi segítségnyújtásban foglalkoztatottnak a képesítési előírás teljesítése alóli felmentése, aki azt az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 62/2021. (XII. 29.) EMMI rendelet (a továbbiakban: Módr.) hatálybalépését megelőzően kapta meg, a Módr.-rel módosított 6. § (5) bekezdésére tekintettel meghosszabbítható három év időtartamra, azzal, hogy abba a Módr. hatálybalépése előtti felmentési idő is beleszámít. Ezen felül a felmentés időtartama nem hosszabbítható meg.” (hatályos: 2020.01.01-től)

3.6. Az Országos Képzési Jegyzékre épülő szakképesítési struktúra kivezetésre került, és a 2020/2021. tanévtől átalakult az iskolai rendszerű szakképzés szerkezete, melynek megfelelően szükséges a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményekben foglalkoztatottaknak az adott munkakör betöltéséhez szükséges képesítési minimum előírásainak (1/2000. SzCsM rendelet 3. számú melléklete) felülvizsgálata és az új képesítések felvétele.

Az elfogadható végzettségek köre kiegészült a szociális ápoló és gondozó, szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens, szociális és rehabilitáció gondozó, szociális és mentálhigiénés szakgondozó, általános ápoló, gyakorló ápoló, perioperatív szakasszisztens, rehabilitációs terapeuta, valamint egészségügyi laboráns végzettséggel. Ezen felül a szakterületről érkező javaslatok alapján indokolt a terápiás munkatárs munkakört érintően az elfogadható végzettségek kiegészítése a konduktor, hittanár-nevelőtanár, valamint a katekétalelképésztár munkatárs szakképzettséggel.

4. A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet (a továbbiakban: 9/2000. SzCsM rendelet) módosítása

Az emberkereskedelem elleni küzdelemről szóló 2020–2023 közötti nemzeti stratégiáról, valamint annak végrehajtását szolgáló, 2020–2021 közötti időszakban végrehajtandó intézkedési tervről szóló 1046/2020. (II. 18.) Korm. határozat 2. melléklet 1.1.2. pontjában meghatározott feladat végrehajtása érdekében elkészült az *"Óvodai és iskolai szociális segítők*

felkészítése az emberkereskedelem elleni küzdelem prevenciós programjának megvalósítására „Tegyük láthatóvá az emberkereskedelmet” című, 24 órás szakmai blended learning típusú, munkakörhöz kötött továbbképzési program tematikája, valamint a minősítési eljárás dokumentuma. Tekintettel arra, hogy az óvodai és iskolai szociális segítő munkakör nem szerepelt a 9/2000. SzCsM rendelet 1/A. sz. melléklete szerinti, munkakörhöz kötött továbbképzési kötelezettséggel járó munkakörök között, szükségessé vált annak kiegészítése.

„1/A. számú melléklet a 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelethez

Munkakörhöz kötött továbbképzési kötelezettséggel járó munkakörök

(Munkakör megnevezése)	
19	Óvodai és iskolai szociális segítő
”	
(hatályos: 2022.01.01-től)	

5. Az egyes szociális szolgáltatásokat végzők képzéséről és vizsgakövetelményeiről szóló 81/2004. (IX. 18.) ESzCsM rendelet (a továbbiakban: ESzCsM rendelet) módosítása

5.1. A fogyatékosügy tanácsadóknak speciális ismeretekkel, tudással kell rendelkezniük a fogyatékosügy területéről, annak érdekében, hogy a fogyatékosokkal élő személyeknek és hozzátartozóiknak közvetlen, sérülésspecifikus tanácsadói segítséget tudjanak nyújtani. A fogyatékosügy tanácsadók kötelező szakmai képzésének szabályait szükségessé vált beépíteni az ESzCsM rendeletbe. A képzés résztvevői felkészülnek a fogyatékosügy tanácsadói munkakör betöltésére, ehhez megszerzik vagy megerősítik a szükséges ismereteket, fejlesztik a releváns képességeket és attitűdjüket. A fogyatékosügy tanácsadói képzést a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet szervezi, annak kötelező óraszama 180 óra, amelyből 62 óra az elméleti oktatás és 118 óra a gyakorlati oktatás. A képzésre történő jelentkezésre, annak térítési díjára, a záróvizsgára, a képzési szerződésre az ESzCsM rendelet képzésekre vonatkozó általános szabályai az irányadók.

„1. § E rendelet alkalmazási köre (...) i) a fogyatékosügy tanácsadó képzésre terjed ki (a továbbiakban együtt: képzés).” (hatályos: 2022.01.01-től)
„A fogyatékosügy tanácsadó képzés
17/D. § (1) A fogyatékosügy tanácsadó képzés célja felkészíteni a képzésen részt vevő személyt a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 27/A. §-ában foglalt feladatok ellátására. (2) A fogyatékosügy tanácsadói képzés kötelező óraszama 180 óra, ebből a) 62 óra elméleti oktatás, b) 118 óra gyakorlati oktatás.” (hatályos: 2022. 01.01-től)

5.2. Főszabály szerint az ESzCsM rendeletben szabályozott kötelező szakmai képzések legalább 15 és legfeljebb 30 fős csoporttal indulhatnak. A módosítás lehetővé teszi, hogy a falu- és tanyagondnoki képzés esetében a létszámkorlát alsó határát ne kelljen alkalmazni, amely a képzési feladatot új szereplőként megszervező megyei önkormányzatok számára segítséget és rugalmasságot biztosít. A korábbi képzési struktúrában, ahol az SZGYF vagy a falugondnoki egyesületek voltak a képzők, a nagyobb területi merítésre tekintettel könnyebben összegyűlt az előírt minimum létszám, ugyanakkor a képzési feladat megyei önkormányzatokra való telepítésével ez a megye szintjére csökkent, így előfordulhat, hogy az elméleti és a gyakorlati oktatáson megyénként résztvevő személyek száma nem minden esetben éri el a 15 főt, így a korábbi szabályozás mellett a képzés nem tudna elindulni.

A fogyatékosügyi tanácsadók esetében is indokolt az alsó létszámkorlát alóli mentesítés, hiszen e munkakör esetében csak az esetleges fluktuáció miatt lehet szükséges a képzés elvégzése néhány fő esetében.

„7. § (3) Az 1. § *c*) és *i*) pontja szerinti képzés esetében a (2) bekezdésben meghatározott alsó létszámkorlátra vonatkozó előírást nem kell alkalmazni.” (hatályos: 2022.01.01-től)

Budapest, 2022. január